

מחודדים

ת"ר ושננתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם ויושיעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ז ניסן תשע"ז

גליון
390

הנאת עצמם שאינם מתכוונים להעברת דת לא צריך ליהרג, ולכן לא צריך ליהרג מתי שנוטלים נכרים כלי נחושת שנותנים בהם גחלים ומעמידים בבית עבודה זרה כיון שזהו רק להנאת עצמם. ולכן אם אמר לו נכרי בשבת לקצור שחת וליתן לבהמה, קוצר ונותן משום שלעצמו נתכוון, מה שאין כן אם אמר לו בשבת לקצור ולזרוק לנהר יהרג ואל יעבור (בפרהסיא או בשעת גזירת מלכות).

בן נח בשבע מצוות - איבעיא אם מצווה על קדושת השם, ומה שהזכירו רק שבע מצוות ולא מצוות קידוש השם הוא וכל מה ששייך לזה. ומה שאמר אלישע לנעמן 'לך לשלום' ויסלח השם על עבודה זרה שבבית רמון שהיה אנוס, בצינעא היה, ולא בפרהסיא.

אדם אחד נשא עיניו באשה עד שנחלה, ואמרו רופאים אין לו תקנה עד שיבעול - אמרו חכמים ימות ולא יבעול, אמרו תעמוד לפניו ערומה - אמרו חכמים ימות ואל תעמוד לפניו ערומה, תספר עמו מאחורי הגדר - ימות ואל יספר עמה אחורי הגדר. ונחלקו אם היה באשת איש, או בפנויה - לרב פפא: משום פגם משפחה, לרב אחא בריה דרב איקא: שלא יהיו בנות ישראל פרוצות בעריות, ולא יועיל שישאנה שהרי משנחרב בית המקדש ניטלה טעם ביאה וניתנה לעוברי עבירה שנאמר 'ולחם סתרים ינעם'.

הדרן עלך פרק בן סורר ומורה

סנהדרין דף ע"ה. יום א' פרשת תצוה ב' אדר תשפ"ה

יום זה לזכות מרת רחל בת לאה לברכה והצלחה וסייעתא דשמיא בכל העינינים

פרק תשיעי - ואלו הן הנשרפים

דף ע"ה - ע"א

משנה. אלו הם הנשרפים: הבא על אשה ובתה. בת כהן שזינתה. יש בכלל אשה ובתה - בתו מאנוסתו, ובת בתו, ובת בנה, בת אשתו ממנו או ממנה, ובת בתה, ובת בנה, חמותו ואם חמותו ואם חמיו.

הבא על אשה ובתה - משמע ששניהם האסורות לו והם חמותו ואם חמותו, 'יש בכלל' משמע שבאלו עונשם מפורש בפסוק, **לאביי:** כרבי עקיבא שסובר שאם חמותו מפורש בפסוק. **לרבא:** שרבי עקיבא מיירי רק בחמותו לאחר מיתת אשתו, תני במשנה הבא על אשה שנשא בתה והם אשתו וחמותו ולא אם חמותו.

'נשנכנס אדר מרבין בשמחה'

סנהדרין דף ע"ד. יום שב"ק פרשת תרומה ר"ח אדר תשפ"ה

דף ע"ד - ע"א

רודף ששיבר כלים של נרדף ושל אחר - פטור, שמתחייב בנפשו. **נרדף ששיבר כלי הרודף** - פטור, שלא יהא ממנו חביב מגופו שיכול להציל עצמו בו. **של אחרים** - חייב, שמציל עצמו בממון חבירו. **רודף שרוצה להציל מרודף** ששיבר כלים של רודף ושל נרדף ושל כל אדם - פטור, שאם לא, לא ירצה אדם להציל חבירו מרודף.

לרבי שמעון בן יוחאי: העובד עבודה זרה מצילים בנפשו, ומה על פגם הדיוט מצילים על פגם גבוה כל שכן, וסובר עונשים מן הדין. **לרבי אלעזר ב"ר שמעון:** גם על חילול שבת מצילים בנפשו שלומד חילול מחילול בעבודה זרה.

נמנו וגמרו בלוד בעליית בית נתזה אם אמרו לאדם עבור ואל תיהרג - שבכל עבירות יעבור ואל יהרג שנאמר 'וחי בהם' ולא שימות בהם. ובשלשה עבירות יהרג ולא יעבור - **'עבודה זרה'** שנאמר 'ואהבת את ה' אלוהיך... בכל נפשך' - למי שגופו חביב מממונו, שגם אם נוטל נפשו, 'ובכל מאדך' - למי שממונו חביב מגופו. **'שפיכות דמים'** הוא מסברא שלא שייך בזה 'וחי בהם' ומי יודע שדם שלך חביב ונאה ליוצר יותר מדם חבירך. **'גילוי עריות'** שנאמר 'כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה'. **לרבי ישמעאל:** גם על שלשה עבירות האלו - יעבור בצינעא ולא יהרג שנאמר 'וחי בהם, בפרהסיא - יהרג ולא יעבור, שנאמר 'ולא תחללו... ונקדשת'.

'בשעת גזירת המלכות' - גם על מצוה קלה יהרג ולא יעבור, **'ובפרהסיא'** - גם שאין גזירת מלכות יהרג ולא יעבור, ובשעת גזירת מלכות או בפרהסיא יהרג גם למצוה קלה כמו לשינוי שרוך הנעל אם יש מנהג ישראל מצד יהדות.

דף ע"ד - ע"ב

אין בפרהסיא פחות מעשרה ישראל, ולא אם יש תשעה וגם גוי, שנאמר 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', ונאמר 'הבדלו מתוך העדה הזאת' שהיה שם עשרה ישראל.

אסתר המלכה שלא מסרה נפשה אף שהיה בפרהסיא, **לאביי:** שאינה עושה מעשה וקרקע עולם הוא, **לרבא:** על

'ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה' לומדים גזירה
שווה 'זמה' שנאמר בשריפה מאזהרת בתה ובת בתה ובת
בנה ונאמר 'זמה', ואף כאן בתה ובת בנה, ונלמד איסור 'אשה
ובתה' לתשע נשים.

דף ע"ה - ע"ב

בתו, ובת בנו, ובת בתו מאנוסתו: חייב כשאר קרוב הבא
ממנה, שלומדים גזירה שווה 'הנה' 'הנה' לאסור גם קרובות
שלו, ומגזירה שווה 'זמה' 'זמה' לומדים עונש שריפה.

מנין לעשות את הקרובים שלמטה כקרובים שלמעלה
- לאביי: מנין לעשות שלשה למעלה כשלשה דורות
למטה ולחייב שלשה דורות גם אם חמותו וחמיו שהם דור
שלישי לאשתו, שנאמר בדורות למטה זמה, ונאמר למעלה
בחמותו זמה, ומה בדורות למטה חייב בשלשה דורות גם
למעלה חייב בשלשה דורות. ומה בעונש עשה למטה כמו
למעלה גם באזהרה עשה למעלה כמו למטה. **לרב אשי:**
היינו מנין לעשות אם חמותו שהיא למטה וקלה באיסור
כחמותו שהיא עליונה באיסור, נאמר כאן זמה ונאמר בבת
אשתו זמה מה כאן עשה למטה כמו למעלה לחייב בת בתו
או בת בנו אף כאן למטה כמו למעלה, ולעונש - כמו אביי.

אי - מה היא, אם אמה אסורה (מהתורה), אף הוא אם
אמו אסורה (ואינה רק מדרבנן), **לאביי:** שנאמר 'אמך היא'
משום אמו אתה מחייבו - ולא משום אם אמו. **לרבא:**
לסובר דון מינה ומינה - היו לומדים, מה היא - אם אמה
אסור ובשריפה, אף הוא - אם אמו אסור ובשריפה, לסובר
שריפה חמורה, אי אפשר ללמוד כך משום שהיא שכן אמה
העונש בשריפה, תאמר הוא שהעונש באמא בסקילה? ועוד
וכי אמו בסקילה ואם אמו בשריפה? ועוד מה היא - לא
חילקת בין אמה לאם אמה אף הוא? ולסובר סקילה חמורה
אי אפשר ללמוד מחמת קושיה אחרונה. לסובר דון מינה
ואוקי באתרה - שם בשריפה אבל כאן בסקילה, לסובר
שריפה חמורה אי אפשר ללמוד מהיא שמה היא שכן אמה
בשריפה? ועוד הוא כמו היא ומה היא לא חילקת בין בתה
לאם אמה בשריפה, אף הוא אם אמו כבתו? לסובר סקילה
חמורה מצד קושיה אחרונה.

סנהדרין דף ע"ו. יום ב' פרשת תצוה ג' אדר תשפ"ה

דף ע"ו - ע"א

אשת בנו חורגו - מותרת לו, ולא לומדים מאיסור קרובות
שלו כמו כלתו, **לאביי:** משום שנאמר 'אשת בנך היא'
משום אשת בנך אתה מחייב, ואין אתה מחייב משום אשת
בנה. **לרבא:** לסובר דון מינה ומינה - ללמוד שיהא כלתה
בסקילה כמו כלתו, לסובר סקילה חמורה אי אפשר ללמוד,
מה הוא - שכן אמו בסקילה, תאמר היא שאמה בשריפה?
ועוד מה הוא לא חילקת בין אמו לכלתו ושניהם בסקילה
אף היא לא תחלק בין אמה לכלתה? לסובר שריפה חמורה
מקושיה אחרונה. לסובר דון מינה ואוקי באתרה - שלומדים
רק שאסור, אבל העונש כאן בשריפה, לסובר סקילה חמורה
אי אפשר ללמוד מה הוא - שכן אמו בסקילה, תאמר היא
שאמה בשריפה? ועוד מה הוא - חילקת בין בתו לכלתו,
אף היא - תחלק בין בתה לכלתה. ולסובר שריפה חמורה -
מקושיה אחרונה.

'העונש בבתו מאנוסתו בשריפה'

לאביי: אם ענש על בת בתו מאנוסתו בשריפה, כל שכן
בתו מאנוסתו שבשריפה, ואינו קל וחומר רק גילוי מילתא
בעלמא שבת בתו באה מקרבת בתו.

לרבא: לומדים בגזירה שווה 'הנה' 'הנה' לאסור בתו כמו
בתה, ומגזירה שווה 'זמה' 'זמה' נלמד עונש שריפה.

לאבוה דרבי אביי: שנאמר 'ובת איש כהן' ולא 'ובת כהן',
ואין אומרים שהיא כבת כהן שרק היא בשריפה ולא בועלה,
לאביי: שנאמר 'את אביה היא מחללת', וכאן הרי חילל
אותה. **לרבא:** בבת כהן מעמידים דינו כמו כל אשת איש,
אבל הבא על בתו באיזה דין יעמידו.

'אזהרה בבתו מאנוסתו' - לאביי ורבא: מאותו מקור
של העונש, **לאבוה דרבי אביי:** שנאמר 'אל תחלל בתך
להזנותה' ואף שדורשים מזה דבר אחר, היה לו לומר תחל
ולא תחלל.

'אל תחלל את בתך להזנותה', א. נאמר במוסר בתו שלא
לשם אישות, אביי ורבא **לרבי אליעזר: ב.** למי שמשא בתו
לזקן שמזנה תחתיו, **לרבי עקיבא: ג.** שמשאה בתו בוגרת
בשביל הנאתו שלא יצטרך לשפחה והוא עני רשע ערום.

דף ע"ו - ע"ב

הוי זהיר ממי שיועץ להנאתו.

המשיא בתו לזקן, והמשיא אשה לבנו קטן שאינו
סמוך לפרקו, והמחזיר אבידה לכותי, נאמר עליהם
'למען ספות הרוה את הצמאה' וגו'. שבנישואין - משווה
רוה עם צמאה לתשמיש, ובאבידה - שמשווה כנסת ישראל
שצמאים להשם לעכו"ם שאינם צמאים להשם.

האזהב את אשתו כגופו, ומכבדה יותר מגופו,
והמדריך בניו ובנותיו בדרך ישרה, ומשיאן סמוך
לפירקן, נאמר עליו 'ידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא
תחטא'.

האזהב את שכניו, והמקרב את קרוביו, והנושא את
בת אחותו, והמלווה סלע לעני בשעת דוחקו, נאמר
עליהם 'אז תקרא וה' יענה' וכ' לפניו 'הלא פרוס לרעב
לחמך' ומבשרך אל תתעלם'.

'אותו ואתהו', לרבי ישמעאל: אותו ואת אחת מהם,
לרבי עקיבא: אותו ואת שתייהם. **לאביי:** נחלקו באם אם
חמותו אם דורשים גם מפסוק אתהו או מגזירה שווה מזמה
זמה. **לרבא:** נחלקו בחמותו לאחר מיתה, לרבי ישמעאל:
בשריפה, ולרבי עקיבא: איסור בעלמא שדורשים 'אתהו'
שרק אם אשתו קיימת תישרף גם חמותו.

משנה. אלו הנהרגים בסייף: רוצח ועיר הנדחת. רוצח
שהכה באבן או עץ צריך שיהא בו שעור אחיזה שנאמר
'באבן יד בכלי עץ', ובהרג בברזל נאמר 'ואם בכלי ברזל
הכהו' - שממית בכל שהוא. כבש עליו לתוך מים או אש
ואינו יכול לעלות משם ומת - חייב, אבל דחפו למים או
לאור ויכול לעלות משם - פטור. שיסה בו כלב או נחש -
פטור, השיך בו נחש - **לרבי יהודה:** חייב, **לחכמים:** פטור.
'או באיבה' - לרבות את המצמצם וכמו כבש, **בדיני נזקין**
- לרבינא: חייב, קל וחומר מרוצח שלא עשה בו שוגג
כמזיד ואונס כרצון וחייב את המצמצם. **לרב אחא בר רב:**
פטור, שנאמר 'מות יומת המכה' שרק ברוצח חייב מצמצם
ולא בנזקין.

דף ע"ז - ע"א

כפתו ומת ברעב - פטור, שבשעה שכפתו אין כאן הריגה והרעב בא מאליו לאחר זמן. **כפתו בחמה או בצינה ומת** - חייב. **סוף חמה או צינה לבוא** - פטור. **כפתו לפני ארי** - פטור שגם בלי כפיתתו אינו יכול להינצל. **לפני יתושים** - **לרבא**: חייב, **לרב אשי**: פטור, שאינם אותם יתושים שהיו בשעה שכפתו.

כפה עליו הר כגיגית, ופרע עליו מעזיבה - מחלוקת רבא ורבי זירא אם חייב או פטור. **סגר חבירו בבית של שיש שסתום ביותר והדליק בו נר** - חייב, שההבל מתחיל מיד.

דף ע"ז - ע"ב

א: דחף לבור והיה סולם בבור ובא אחר וסילק וגם אם הוא קדם וסילק - פטור ממיתה שהרי יהיה יכול לעלות, וסילוק הסולם אינו רק גרמא. **ב**: זרק חץ ותריס בידו ובא אחר או הוא ולקחו - פטור ממיתה שהרי נפסק כח החץ, וסילוק התריס אינו רק גרמא, **ג**: זרק חץ וסממנים בידו לרבא ובא אחר או הוא ופזרם, **לרב אשי**: גם אם היה סממנים בשוק, וגם אם נזדמנו לו סממנים - פטור, שבשעה שזרק החץ היה לו דרך להציל עצמו.

זרק צרור בכותל וחזרה לאחוריה - והתכווין להרוג כך חייב, כחו הוא, ולא התראת ספק.

המשחקים בכדור שהרגו: תוך כדי ד' אמות - פטורים מגלות, חוץ לארבע אמות - חייבים, שסתם משחקים בכדור מה שהולך יותר רחוק מהכותל נוח לו יותר, ולכן בפחות מארבעה אמות לא נתקיימה מחשבתו.

המקדש מי חטאת ונפל אפר על ידו, או על הצד, ואחר כך נפל לשוקת - פסול, היינו בשותת ולא שנפל מכח נפילה ראשונה. **מחט** שהיה על החרס והזה עליה ספק על המחט ספק על החרס, ומצא עליה הזאה ואינו יודע אם על ידי זריקתו נפל על המחט או שמהחרס נפל למדרון ומשם על המחט - פסול.

הכופת חברו והפנה צינור מים עליו - חייב שהם חיציו, והוא בכח ראשון, אבל אם הניחו רחוק מהמים ולא נפלו המים מיד עליו - גרמא הוא ואינו כוחו.

זרק צרור למעלה והלכה לצדדים והרגה - חייב, שאם הוא כחו היה הולך למעלה ואם אינו כחו - יורד למטה, רק כח כחוש הוא.

דף ע"ח - ע"א

הכוהן עשרה בני אדם בעשרה מקלות ומת: בבת אחת - פטורים, **בזה אחר זה** - **לרבנן**: פטורים, שנאמר 'ואיש כי יכה כל נפש אדם' ודורשים עד שיהא כל הנפש. **לרבי יהודה בן בתירא**: אחרון חייב, שנאמר 'כל נפש' כל שהוא נפש. **הרג טריפה** - פטור, שאדם הרוג הוא וניכרים חתיכת סימני חיותו. **הרג גוסס בידי שמים** - חייב, ונחשב כחי, רק הוא חלש. ולרבי יהודה בן בתירא משווה גוסס בידי

אדם לגוסס בידי שמים, משום דלא מחתכי סימנים, ורבנן מדמה אותו לטריפה שהוא בידי אדם, ופטור.

ההורג טריפה - פטור. **טריפה שהרג בפני ב"ד** - חייב, שלא בפני בית דין - פטור שהעדות הוא עדות שאין אתה יכול להזימה. וכן הדין לעניין רביעה, ואין אומרים שהוא כמשמש במת שהרי יש הנאה.

עדים שהעידו בטריפה והוזמו - אינם נהרגים, **עדים שהם טריפה שהעידו בטריפה והוזמו** - **לרבא**: נהרגים, שאפשר לקיים בהם כאשר זמם. ואף שאין זוממי זוממים, כיוון שהזמה חידוש הוא לא צריך עדות שאין יכול להזימה. **לרב אשי**: אינם נהרגים, לפי שאינם בזוממי זוממים.

שור של אדם טריפה שהרג - פטור, שנאמר 'השור יסקל וגם בעליו יומת', וכיון שאין שייך מיתת הבעלים אין השור נסקל. **שור טריפה** - **לרבא**: חייב, שהבעלים אינו טריפה. **לרב אשי**: פטור, שאם היו הבעלים טריפה היו פטורים.

השיך בו את הנחש - **לרבי יהודה**: חייב, ארס נחש בין שינים עומד והמכיש הוא כתוקע סכין בבטנו, ונחש פטור. **לחכמים**: פטור, נחש מעמו מקיא, ומתי שהשיך עדיין אין בו כדי להמית, ונחש בסקילה.

דף ע"ח - ע"ב

משנה. אמדוהו למיתה וחי - משלם חמשה דברים, ופטור ממיתה. **אמדוהו לחיים ומת** - משלם ליורשים, ופטור ממיתה.

אמדוהו למיתה והקל מהחולי והכביד ומת - **לרבי נחמיה**: אומדים אותו אומד שני לנזקין, ומשלם כשעת ההיזק. **לחכמים**: אין אומד אחר אומד, אם הכביד ומת. **'מקור דבריהם'** שנאמר 'ולא יומת' ונאמר 'אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה' - **לרבי נחמיה**: שני אומדנות, אחד אם אמדוהו למיתה וחי, ואחד אם אמדוהו למיתה והקל החולי, אבל אמדוהו לחיים ומת נאמר 'וצדיק אל תהרוג'. **לרבנן**: 'ונקה המכה' בא לומר שחובשים אותו עד שרואים שלא מת. ולרבי נחמיה לומדים זאת ממגדף שידעו שהוא במיתה וחבשוהו. ולרבנן אין הוכחה ממגדף שהיה הוראת שעה שהרי ידעו שצריך להמיתו וחבשוהו. ושני אומדנות אחד לאמדוהו למיתה וחי, ואחד לאמדוהו לחיים ומת.

דף ע"ט - ע"א

משנה. נתכווין להרוג באופן שאינו חייב: בהמה, עכו"ם, נפל (חשוב כמות), מכה שאין בה כדי להמית - מצד מקום המכה או מצד האדם המוכה - והרג באופן שחייב: אדם, ישראל, בר קיימא, הלכה המכה למקום, או לאדם שיש בה אז כדי להמית - פטור, שהתראת ספק היא - שמא יכה באופן הפטור, וכן נתכווין להכות מכה שיש בה כדי להמית, ולמעשה הכה באופן שאין בה כדי להמית (מצד מקום המכה, או מצד המוכה) גם פטור, שצריך כוונה להמית, ומכה שיש בה כדי להמית, אבל נתכווין להרוג אחד באופן שהוא חייב עליו, והכה במקום אחר, או שהכה את אחר - חייב, ורבי שמעון: חולק שאפילו אם נתכווין לזה והרג לזה - פטור, ולא נאמר רבי שמעון פטור, כי דבריו נאמרו על ידי דיוק ברישא - שדווקא נתכווין לבהמה פטור - אבל מאדם

לאדם חייב, (ואילו כתב רבי שמעון פוטר, היה משמע שגם במכוון למתניו והכה על לבו פוטר).

דברי רבי שמעון שפוטר - אינו רק אם כיון לראובן והכה לשמעון, אלא גם כיוון לאחד משניהם, (הגם שבכל אחד מהם שמר קבל המכה נחא ליה) או שטעה וסבר על שמעון שהוא ראובן (אף שבוודאי לגוף זה כיוון), כי לא חייבו רבי שמעון עד שיאמר לפלוני אני מתכוון ואכן יהיו כדבריו, ולומד ממה שנאמר 'וארב לו וקם עליו' (וארב לו מיותר), עד שיתכוון לו.

דברי רבנן - לומדים מפסוק זה לפטור את הזורק אבן לגו (חבורת בני אדם), ואם הרוב הם כותים לא צריך פסוק, וכן במחצה על מחצה - שהרי ספק נפשות להקל (ויכול לומר לכו תים התכוונת), רק מדובר כשיש כותי אחד בין תשעה ישראל, ומשמע לך, שהואיל שהוא קבוע (לכל הפחות) כמחצה על מחצה, וספק נפשות להקל (ולולי זה שהוא כמחצה היה חייב לרבנן).

הפסוק 'וכי ינצו אנשים ונגפו אשה וגו' ואם אסון יהיה, ונתת נפש תחת נפש', - רבנן: שמחייבים אם כיון לזה והכה לזה, מפרשים הפסוק כרבי אלעזר שבמיתה הכתוב מדבר וחייב כשנתכוון לחבירו והכה את האשה. **ורבי שמעון**: שפוטר, יתפרש הפסוק כרבי בברייתא, שבתשלום ממון הכתוב מדבר, ולומד 'ונתת' נפש מ'ונתת' בפלילים, מה להלן ממון (דמי ולדות), אף כאן ממון (דמי האשה ליורשיה).

דף ע"ט - ע"ב

תנא דבי חזקיה - חולק על רבנן במשנה ועל רבי בברייתא, שלומד מהיקש מכה אדם למכה בהמה, וכמו בבהמה, חייב האדם המכה אותה בנזקיה, בכל אופן (שלומד דים מפצע תחת פצע לחייב על אונס כרצון ועל שוגג כמזיד), כך במכה אדם, שהוא פטור מלשלם, אין חילוק בין שוגג (הפטור ממיטה) למזיד, ובין מתכוון [להכות את זה, והכהו] לאין מתכוון [להכות את זה, אלא נתכוון לזה והכה לזה], ובין (הכהו) דרך ירידה (שחייב גלות), לדרך עליה, שבכל אלו הוא פטור מתשלומים, ורבנן אינם סוברים כחזקיה, שלשיטתם חייב מיתה - המתכוון לזה והכה לזה, ואין צריך לימוד לפטור ממון, ולא כרבי, שהרי לרבי המתכוון לחבירו והכה האשה חייב ממון.

משנה. רוצח שנתערב באחרים - כולם פטורים, **לרבי יהודה**: כונסים אותו לכיפה (ומאכיל שעורים)

לרבי אבהו אמר שמואל: מיירי ברוצח שלא נגמר דינו שנתערב ברוצחים שנגמר דינם, שאי אפשר לגמור דינו עכשיו הואיל וצריך בפניו (ואם אין מכירים מי הוא, אין זה בפניו), ולכן פטורים לרבנן כולם, ולרבי יהודה אי אפשר לפוטרו הואיל שהם רוצחים.

לריש לקיש: באדם רוצח שהתערב כמו רבי אבהו - לכו"ע פטורים (שנאמר 'העצילו העדה', וזה אין לך ראייה לזכות יותר מזה) אלא מדובר בשור, שרבנן פוטרים הואיל שכמיתת הבעלים כך מיתת השור וצריך שיהא בפניו, ולרבי יהודה כונסים אותם לכיפה.

סנהדרין דף פ'. יום ו' פרשת תצוה ז' אדר תשפ"ה

דף פ' - ע"א

לרבי: לא נחלקו רבנן ורבי יהודה, אלא מדובר בחץ שיצא מבין שנים ואין יודעים מי הרוצח, ששניהם פטורים, וזה שאמר רבי יוסי לרבנותא שאפילו אם אבא חלפתא (שהוא חסיד) ביניהם, יהא פטור השני. ואילו לפירושים הקודמים אין בכך חידוש, שהרי מדובר ברוצח שהוכר לבית דין אלא שלא

נגמר דינו. ומחלוקת רבנן ורבי יהודה בשור שנגמר דינו לסקילה שהתערב בסתם שוורים, שהואיל וממילא נאסרים בהנאה סוברים רבנן שישקלו את כולם, כדי שתתקיים מצות סקילה בשור הנסקל המחויב בה. ולרבי יהודה לא מטריחים את בית דין בכך, ולכן כונסים את כולם לכיפה.

סנהדרין דף פ'. יום ו' פרשת תצוה ז' אדר תשפ"ה

יום זה הוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה
מרת רחל פערל ע"ה בת יבלחט"א הרה"ח אשר יהושע הי"ו
נלב"ע ז' אדר תשפ"ה

דף פ' - ע"א

פרה שהמיתה וילדה - שהואיל ועובר ירך אמו דינו גם כן לסקילה. ואם נתערב באחרים ואחרים באחרים, **לת"ק**: כונסים את כולם לכיפה, **לרבי אלעזר ברבי שמעון**: סוקלים כולם בבית דין.

נולד עד שלא נגמר הדין - מותר, מדובר בנתעברה ממנו אחרי הנגיחה, שאם הייתה בשעת נגיחה אמר רבא שהיא כאמה (וכן בולד הנרבעת) וצריך לגמור דינה בעצמה לסקילה, (ואי אפשר לפרש הברייתא שפטור, כשאנו בפנינו שאי אפשר לגמור דינו, שאם כן מאי איריא וולד).

דף פ' - ע"ב

נולד לאחר גמר דין - אסור, לסובר זה וזה גורם אסור, מדובר כשהתעברה אחרי גמר דין (שהנולד מהאסור אסור, אף שלא היה בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין). ולסובר זה וזה גורם מותר, פירש רבינא שמדובר כשהתעברה קודם גמר דין, ונאמר גם על הולד, שעובר ירך אמו.

'כל חייבי מיתות שהתערבו נידונים בקלה'

אמר רבי ירמיה שאין ללמוד מזה שהתראה לדבר חמור הוא התראה לדבר קל, (אף שבלי התראה אי אפשר להמית, והרי התרו רק לחמורה, ומכל מקום נידון בקלה), שיש לומר שהתרו סתם שחייב מיתה, וכדעת תנא קמא בברייתא שהוא התראה. שנחלקו תנא קמא ורבי יהודה בברייתא אם התראת המחויב מיתה צריכה להיות באיזה מיתה יתחייב - **לת"ק**: אין צריך כמו במקושש (שלא ידעו עדין מה מיתה), **לרבי יהודה**: אין לומדים משם שהוא הוראת שעה (והתראה לומדים מפסוק 'ומת המות', שיתיר עצמו למיתה, ולכן צריכים להודיעו. ומה שצריך התראה הוא רק בשאר חייבי מיתות חוץ ממסית, שנאמר בו לא תחמול עליו וגו' ואכן עדה ועדים כולם צריכים).

לרבי שמעון: שריפה חמורה - שכן מצינו בבת כהן (שמח' ללח את אביה) שנידונת בשריפה, וחנק - חמור מסייף. **לרבנן**: סקילה חמורה - שכן מצינו במגדף ועובד עבודה זרה (שפור שטים ידיהם בעיקר), וסייף חמור - מחנק.

נתערבו אלו באלו - נידונים בקלה, למר כדאית לי ולמר כדאית ליה, ממה שאמר רבי שמעון שנידון בסקילה לפי שהשריפה חמורה, ולא משום הלך אחר הרוב, דייק רבי יהודה בן רבי יחזקאל שמדובר במיעוט נסקלים שהתערבו ברוב נשרפים, ולא כמו שלימד אביו לרמי בנו שנתערבו נשרפים בנסקלים, ומה שאמרו רבנן שהסקילה חמורה הוא רק להוציא משיטת רבי שמעון, אבל מטעם הלך אחר הרוב סגי לחייב שריפה באופן זה.

אסור לומר לאביו באופן ברור שהוא טועה (שמתבייש ומצטער), וגם לא בלשון תמיה 'וכי כך כתוב', אלא יאמר לו מקרא שכתוב (ומאליו ישים על לבו, על מה זה מזכירו).